

LBRIS

We know
books

LUCINDA RILEY

GRĂDINA CU LAVANDĂ

Traducere din limba engleză și note
ADINA și GABRIEL RAȚIU

București
2020

Capitolul 1

Gassin, sudul Franței, primăvara lui 1998

Emilie a simțit cum slăbea strânsoarea mâinii care i-o ținea pe-a ei și și-a coborât privirea către maică-sa. Privind-o, avea senzația că, odată cu sufletul ce părăsea trupul lui Valérie, dispărea și durerea care, până atunci, schimonosise chipul muribundeii. Astfel, Emilie a putut să uite de obrajii descărnați ai acesteia – și să-și reamintească de frumusețea de altădată a mamei sale.

– A plecat dintre noi, a murmurat, fără rost, doctorul Phillipe.

– Așa e.

L-a auzit pe doctor murmurând o rugăciune în spatele ei, dar nu i-a trecut prin gând să i se alătore. Privea cu fascinație morbidă alcătuirea de carne ce se făcea tot mai pământie, singura rămășiță a ființei care îi dominase viața în ultimii treizeci de ani. Îi venea să-și înghiontească mama ca s-o trezească, fiindcă tranziția de la viață la moarte – ținând seama de faptul că Valérie De La Martinières fusese o adevărată forță a naturii – i se părea de neconceput lui Emilie.

Nu știa prea bine ce ar fi trebuit să simtă, chiar dacă, de câteva săptămâni, își tot închipuia această clipă. Emilie a întors capul din spre chipul mamei moarte și s-a uitat pe fereastră la mănunchiurile

de nori care pluteau, precum niște bezele necoapte, pe cerul albastru. Prin fereastra deschisă se auzea cântecul stins al unei ciocârlii ce vestea venirea primăverii.

S-a ridicat agale, cu picioarele amortite după o noapte de veghe, și s-a dus la fereastră. Priveliștea matinală nu vestea nimic din tristețea pe care aveau s-o aducă orele următoare. Ca în fiecare dimineață, natura pictase un tablou proaspăt și îmbrăca zorii în nuanțe pastelate, provensale, de ocru, verde și azuriu. Emilie și-a plimbat privirea peste terasă și grădinile geometrice, înspre podgoriile vălurite care înconjurau casa și se întindeau cât vedeai cu ochii. Priveliștea era splendidă și nu se schimbase de secole. În copilărie, Castelul De La Martinières fusese refugiul ei, locul în care se simțea liniștită și ocrotită; atmosfera lui calmă îi rămăsese pe veci întipărită în fiecare sinapsă a creierului.

Iar acum îi aparținea – deși Emilie nu știa dacă risipa la care se dedase maică-sa îi mai lăsase bani ca să-l întrețină.

– *Mademoiselle* Emilie, vă las singură ca să vă puteți lua rămas-bun, i-a spus doctorul, curmându-i gândurile. Cobor la parter, ca să completez documentele necesare. Îmi pare nespuse de rău, a adăugat, inclinând scurt din cap, apoi a părăsit camera.

Oare îmi pare rău?

Întrebarea i s-a ivit în minte pe nepusă masă. S-a întors la scaun și s-a așezat din nou, încercând să găsească răspunsuri la nenumăratele întrebări pe care le ridica moartea mamei. Căuta o rezolvare, aduna și scădea coloanele de emoții contradictorii astfel încât să ajungă la un sentiment absolut. Bineînțeles că asta era cu neputință. Femeia care zăcea jalnic de nemișcată – atât de inofensivă acum și, totuși, o influență atât de intimidantă pe vremea când trăia – avea să-i provoace mereu disconfortul complexității.

Valérie i-a dat viață fiicei ei, a hrănit-o, a îmbrăcat-o și i-a oferit un acoperiș solid deasupra capului. Niciodată n-a bătut-o, nici n-a agresat-o în vreun alt fel.

Pur și simplu, a ignorat-o.

Valérie a fost – Emilie căutase noțiunea în dicționar – *lipsită de interes*. Atitudine care o făcuse pe fiica ei invizibilă.

Emilie a întins mâna și și-a pus-o peste cea a mamei-sii.

– Nu m-ai văzut, *Maman...* nu m-ai văzut...

Emilie era dureros de conștientă de faptul că nașterea ei fusese doar o îndeplinire silită a cerinței de a aduce pe lume un moștenitor din neamul De La Martinières, o obligație dusă până la capăt din pur simț al datoriei, nicidecum din instinct matern. Iar, având o „moștenitoare“ și nu băiatul cerut, Valérie devenise cu atât mai lipsită de interes. Prea bătrână ca să mai rămână însărcinată – o născuse pe Emilie la vârsta de patruzeci și trei de ani, într-o ultimă explozie de fertilitate –, Valérie și-a continuat viața care o consacrase drept una dintre cele mai încântătoare, mărinimoase și frumoase amfitrioane din Paris. Nașterea și, apoi, prezența lui Emilie – nu i-au părut lui Valérie cu nimic mai importante decât achiziționarea unui nou chihuahua pe lângă cei trei pe care-i avea deja. Asemenea câinilor, Emilie era adusă din odaia ei și mângâiată atunci când îi convenea lui *Maman*. Câinii, măcar, își țineau de urât unul altuia, medita Emilie, pe când ea își petrecuse în singurătate o mare parte din copilărie.

N-a ajutat-o nici faptul că moștenise trăsăturile neamului De La Martinières, și nu conformația delicată și părul blonziu al strămoșilor slavi ai mamei sale. Emilie a fost un copil îndesat, ale cărui ten măsliniu și păr des, de culoarea mahonului – tuns bob odată la șase săptămâni, cu bretonul care desena o linie groasă deasupra sprâncenelor negre – erau darul genetic primit de la tatăl ei, Édouard.

– Uneori mă uit la tine, scumpa mea, și nu-mi vine să cred că ai ieșit din mine! comenta Valérie în rarele momente în care intra în odaia fiică-sii, înainte de a pleca la Operă. Bine măcar că ai moștenit ochii mei.

Câteodată, Emilie ar fi vrut să-și smulgă din orbite ochii albaștri și să-i înlocuiască cu cei căprui și frumoși ai lui taică-său.

I se părea că nu se potriveau cu fizionomia ei, iar, de câte ori se privea în oglindă, o vedea pe maică-sa.

Avea deseori sentimentul că nu era înzestrată cu nici un dar dintre cele pe care le-ar fi putut prețui Valérie. Trimisă la cursuri de balet de la vârsta de trei ani, Emilie a descoperit că trupul ei refuza să se contorsioneze în pozițiile cerute. În vreme ce restul fetelor zburdau prin studioul de balet precum niște fluturași, ei îi lipsea cu desăvârșire grația fizică. Picioarele-i mici și late preferau să rămână înfipite în pământ, și orice tentativă de a le separa de acesta se solda cu un eșec. Lecțiile de pian s-au dovedit la fel de zadarnice, iar pentru canto n-avea pic de ureche muzicală.

De asemenea, corpul nu i se potrivea deloc cu rochiile feminine pe care mama ei insistă să le poarte la seratele din splendida grădină de trandafiri aflată în spatele casei lor din Paris – locul în care se țineau faimoasele petreceri găzduite de Valérie. Izolată pe un scaun așezat într-un colț, Emilie urmărea fascinată femeia frumoasă, elegantă și fermecătoare care-i dăduse viață și care se plimba printre oaspeții ei cu desăvârșită grație. La aceste numeroase evenimente sociale organizate în casa din Paris și, vara, la castelul din Gassin, se simțea încremenită și stânjenită. Din nenorocire, nu moștenise nici ușurința lui Valérie de a-și face și întreține relații sociale.

Cu toate astea, din perspectiva cuiva care ar fi privit lucrurile din afară, Emilie părea să aibă tot ce și-ar fi putut dori. O copilărie ca-n basme – o casă frumoasă, în Paris, precum și o familie care se trăgea dintr-un lung șir de nobili francezi și a cărei avere moștenită rămăsese intactă după război. Era o poveste la care multe alte tinere franțuzoaice nu puteau decât visa.

Din fericire, Emilie îl avea pe iubitul ei *Papa*. Deși nu-i acorda mai multă atenție decât *Maman*, fiind mult prea preocupat să-și îmbogățească vasta colecție de cărți rare pe care o păstra la castel, atunci când Emilie izbutea să îi capteze atenția – el îi oferea toată afecțiunea și dragostea la care ea tânjea.

Papa avea șizeci de ani la nașterea ei și murise pe când Emilie avea paisprezece. Momentele petrecute împreună au fost rare, însă Emilie a înțeles că de la el moștenise mare parte din personalitatea ei. Édouard era tăcut și visător, preferând compania cărților și liniștea castelului – șirului nesfârșit de cunoscuți pe care *Maman* îi aducea în casele lor. Emilie se întreba deseori cum de se îndrăgostiseră doi oameni atât de diferiți precum erau părinții ei. Édouard, însă, părea să-și adore mai-tânăra soție, nu se plângea de stilul ei de viață extravagant deși era adeptul traiului cumpătat, și era foarte mândru de frumusețea și de popularitatea ei în cercurile pariziene.

Deseori la sfârșitul verii, când venea timpul ca Valérie și Emilie să se întoarcă la Paris, Emilie își implora tatăl să o lase să mai rămână.

– *Papa*, îmi place aici, la țară, cu tine. E o școală în sat. Pot să merg acolo, și să am grijă de tine, și să-ți țin de urât, fiindcă mă gândesc că te simți tare singur la castel.

Édouard o prindea tandru de bărbie, dar clătina dezaprobator din cap.

– Nu, micuțo. Oricât de mult te-aș iubi, trebuie să mergi la Paris și să înveți atât lecțiile, cât și să te porți ca o doamnă, la fel ca mama ta.

– *Papa*, dar nu vreau să mă întorc la *Maman*. Vreau să rămân aici, cu tine...

După care, la vârsta de treisprezece ani... Emilie și-a înăbușit lacrimile care o podidiseră brusc, neputând încă să-și rememoreze momentul în care nepăsarea mamei se transformase în abandon. Consecințele acestui lucru aveau s-o urmărească până la sfârșitul vieții.

– Cum de *ai putut* să fii atât de oarbă la ceea ce se întâmpla cu mine, *Maman*? Eram fiica ta!

Zvâcnetul unuia dintre ochii lui Valérie a făcut-o pe Emilie să tresară de spaimă la gândul că maică-sa era încă vie și-i auzise vorbele. Învațată să recunoască semnele, Emilie i-a verificat pulsul lui

Valérie, însă n-a simțit nimic. Fusesse doar o ultimă tresărire de viață înainte ca moartea să-i destindă mușchii pentru totdeauna.

– O să încerc să te iert, *Maman*. O să încerc să te înțeleg, dar, în momentul ăsta, nu știu dacă sunt fericită sau tristă că ai murit.

Emilie a simțit că i se pune un nod în gât, ca un mecanism de apărare împotriva durerii de a rosti acele cuvinte cu glas tare.

– Te-am iubit atât de mult, am încercat din răspuțeri să-ți fac pe plac, să-ți câștig dragostea și atenția, să mă simt... *demnă* de a fi fiica ta. Dumnezeuule mare! Am încercat orice! a exclamat Emilie, încleștându-și pumnii. Erai *mama* mea!

Răsunetul propriei voci în dormitorul vast a făcut-o să amuțească. S-a uitat la blazonul familiei De La Martinières, pictat cu două sute cincizeci de ani în urmă pe tăblia somptuosului pat. Decolorat după atât amar de vreme, blazonul cu cei doi mistreți încleștați în luptă, cu nelipsita floare de crin și cu mottoul „Victoria e totul“ pictat dedesubt – aproape că nu se mai putea distinge.

Pe Emilie a trecut-o, brusc, un fior, cu toată căldura din cameră. Liniștea din castel o copleșea. Casa plină de viață de altădată era acum un înveliș gol, ce adăpostea doar trecutul. Emilie și-a privit inelul cu sigiliu pe care-l purta pe degetul mic de la mâna dreaptă și care înfățișa, în miniatură, blazonul familiei. Ea era ultimul descendent al neamului De La Martinières.

Deodată, Emilie a simțit pe umeri povara tuturor strămoșilor ce trăiseră de-a lungul secolelor, precum și amărăciunea unui neam vechi și nobil redus la o femeie de treizeci de ani, nemăritată și fără copii. Familia rezistase ravagiilor provocate de veacuri de brutalitate, dar, în decursul a cincizeci de ani, doar tatăl lui Emilie supraviețuise Primului și celui de-al Doilea Război Mondial.

Cel puțin n-aveau să se ivească obișnuitele certuri pe moștenire. Datorită unei legi napoleoniene anacronice, bunurile părinților erau împărțite în mod egal fraților și surorilor. Multe familii ajunseseră în pragul ruinei din pricina unui copil care refuza să-și

vândă partea lui de moștenire. Din păcate, în cazul de față, *les héritiers en ligne directe*¹ se limitau la ea.

Emilie a scos un oftat. Poate că avea să vândă, dar nu era momentul să se gândească la asta. Acum trebuia să-și ia rămas-bun.

– Odihnește-te în pace, *Maman*.

Emilie și-a sărutat, ușor, mama pe fruntea pământie, apoi și-a făcut semnul crucii. În cele din urmă s-a ridicat, ostenită, de pe scaun și a părăsit încăperea, închizând ușa cu hotărâre în urma ei.

¹ Moștenitorii direcți (în limba franceză în original)

Capitolul 2

Două săptămâni mai târziu

Emilie a ieșit din bucătărie cu cafeaua cu lapte și croasantul; a mers în curtea plină de levănțică din spatele casei. Castelul era orientat cu fața către sud, astfel că locul acela era cel mai nimerit ca să te bucuri de razele soarelui matinal. Ziua de primăvară era frumoasă și înmiresmată, îndeajuns de călduță ca Emilie să poată purta doar un tricou.

Cu patruzeci și opt de ore în urmă, la Paris, la înmormântarea mamei ei, plouase cu găleata de la un capăt la celălalt al ceremoniei. La praznicul de după – ținut la Ritz, așa cum ceruse Valérie – Emilie a primit condoleanțe de la crema protipendadei. Femeile, cele mai multe dintre ele de-o seamă cu Valérie, erau îmbrăcate în negru și-i aminteau lui Emilie de un stol de ciori bătrâne. Pălăriile din alte timpuri le ascundeau părul rar, în vreme ce se târâiau de colo colo, sorbind șampanie, cu trupurile uscate de vreme și fețele fleșcăite acoperite cu un strat gros de machiaj.

În vremurile lor de glorie, lumea le considera cele mai frumoase și mai puternice femei din Paris. Dar viața își urmase cursul și le înlocuise cu un grup nou de tinere influente. Toate femeile astea nu făceau altceva decât să aștepte să moară, se gândea, abătută, Emilie plecând de la Ritz și chemând un taxi ca s-o ducă acasă. Ca

să-și înece amarul, băuse mai mult vin decât de obicei și se trezise mahmură a doua zi de dimineață.

Din fericire ce-a fost rău a trecut, s-a consolată ea, sorbind o gură de cafea. În ultimele două săptămâni nu avusese timp să se ocupe și de altceva în afara pregătirilor de înmormântare. Știa că-i datora mamei o ceremonie de adio organizată exact așa cum ar fi făcut-o Valérie însăși. Din cauza asta, Emilie își frământase mintea dacă să pună briose ori tarte la cafea, sau dacă trandafirii crem și înfoiați pe care mama ei îi iubise nespus erau îndeajuns de spectaculoși ca să împodobească mesele. Iată genul de hotărâri subtile pe care Valérie le lua săptămânal. Acum, când ea era cea care trebuia să le ia, Emilie simțea, pe lângă fireasca ranchiună, și un soi de respect față de ușurința cu care maică-sa obișnuia să se achite de asemenea sarcini.

Acum – Emilie și-a ridicat capul către soare, bucurându-se de căldura plăcută – trebuie să se gândească la viitor.

Gerard Flavier, notarul familiei, care se ocupa de chestiunile juridice și imobiliare ale De La Martinières-ilor, urma să sosească de la Paris ca să aibă o discuție cu ea. Până când nu afla care era situația financiară a proprietății, n-avea nici un rost să-și facă planuri. Emilie își luase o lună de concediu, fiindcă știa că se afla în fața unui proces dificil și de durată. Îi părea rău că n-avea frați cu care să împartă atare povară; legile și finanțele nu erau punctul ei forte. Responsabilitatea o îngrozea.

Emilie a simțit o blăniță catifelată atingându-i glezna goală, a coborât privirea și a văzut-o pe Frou-Frou, ultimul chihuahua al maică-sii, care se uita la ea cu ochi triști. A ridicat cățelușa bătrână în poală și i-a mângâiat urechile.

– Doar noi două am mai rămas, Frou, a murmurat. Așa că va trebui să avem grijă una de cealaltă, da?

Expresia serioasă din ochii aproape orbi ai lui Frou-Frou a făcut-o să zâmbească. Habar n-avea cum s-o îngrijească de acum încolo. Deși visa ca, într-o zi, să se înconjoare de animale, apartamentul ei minuscul din cartierul Marais și programul lung de

muncă nu-i permiteau să îngrijească un câine obișnuit cu o viață de huzur emoțional și fizic.

Totuși, animalele și îngrijirea lor erau chiar meseria ei. Emilie trăia pentru pacienții ei vulnerabili, care nu-i puteau spune ce simțeau și unde îi dureau.

„E trist că fiica mea preferă să fie în compania animalelor mai degrabă decât în cea a oamenilor...”

Iată cuvintele care rezumau părerea lui Valérie despre modul de viață al fiicei ei. Când Emilie i-a spus că voia să studieze la Facultatea de Medicină Veterinară, Valérie s-a strâmbat, dezgustată.

– Nu pricep de ce-ai dori să-ți petreci viața tăind bielele animale ca să te uiți la măruntaiele lor.

– *Maman*, asta e procedura, nu motivul. Iubesc animalele și vreau să le ajut, îi răspunsese Emilie, defensiv.

– Dacă tot vrei să ai o carieră, de ce nu alegi moda? Am o prietenă la revista Marie Claire. Sunt convinsă că îți poate găsi și ție o slujbă pe-acolo. Însă după ce te căsătorești, presupun că n-ai de gând să mai muncești. Vei fi soție și te vei dedica acelei vieți.

Cu toate că Emilie n-o condamna pe Valérie pentru că rămăsese blocată în bucla ei temporală, își dorea, totuși, ca maică-sa să fie mândră de reușitele fiicei sale. Absolvise facultatea ca șefă de promoție și fusese acceptată pe loc ca stagiar la un celebru cabinet din Paris.

– Poate că mama avea dreptate, Frou, a oftat ea. Poate că, într-adevăr, prefer compania animalelor celei a oamenilor.

Emilie a auzit scrâșnet de roți pe pietriș, a pus-o jos pe Frou-Frou și a ocolit casa până în față, ca să-l întâmpine pe Gerard.

– Ce mai faci, Emilie? a întrebat-o Gerard Flavier, sărutând-o pe obraji.

– Sunt bine, mulțumesc, i-a răspuns ea. Cum a fost călătoria?

– Am luat avionul până la Nisa, după care am închiriat o mașină, i-a zis Gerard, intrând pe ușa principală și oprindu-se în holul larg, întunecos din cauza obloanelor trase. Abia așteptam

să fug din Paris și să-mi vizitez unul dintre locurile preferate din Franța. E superb primăvara la Var.

– M-am gândit că-i mai bine să ne vedem la castel, a spus Emilie. Actele mamei și ale tatei sunt în biroul din bibliotecă și presupun că ai nevoie de ele.

– Da, i-a răspuns Gerard, pășind încoace și-ncolo pe podeaua uzată de marmură, cu ochii la o pată de umezeală de pe tavan. Castelul are nevoie de reparații, din câte văd, a adăugat, oftând. Îmbătrânește și el, ca noi toți.

– Nu vrei să mergem în bucătărie? l-a întrebat Emilie. Am făcut cafeaua.

– Exact ce-mi trebuia, i-a răspuns Gerard, zâmbitor, și a urmat-o pe coridorul care ducea către partea din spate a casei.

– Ia loc, l-a poftit Emilie, arătându-i un scaun de la masa lungă, de stejar, după care s-a dus la plită ca să fiarbă din nou niște apă.

– Nu prea sunt dotări aici, a observat Gerard, studiind bucătăria practică și mobilată sumar.

– Așa e, nu sunt, i-a răspuns Emilie. Dar numai servitorii o foloseau, ca să gătească pentru familia noastră și invitați. Mă îndoiesc că mama a spălat vreodată o farfurie.

– Cine se ocupă acum de întreținerea castelului?

– Margaux Duvall, menajera care lucrează pentru noi de cincisprezece ani. Vine din sat în fiecare după-amiază. După ce a murit tata, mama i-a concediat pe ceilalți angajați și a renunțat la obiceiul de-a veni aici în fiecare vară. Prefera să-și facă vacanțele pe un iaht închiriat.

– Tare mult îi mai plăcea mamei tale să cheltuiască, a zis Gerard, în momentul în care Emilie i-a pus ceașca de cafea în față. Pe lucrurile care i se păreau ei importante, a adăugat.

– Iar castelul nu se număra printre ele, a răspuns, sec, Emilie.

– Într-adevăr. Din cât am apucat să studiez situația ei financiară, mi-am dat seama că prefera desfătările oferite de Casa Chanel.

– Știu, mama era îndrăgostită de croitoria de lux, a spus Emilie, așezându-se în fața lui, cu ceașca ei de cafea în mână. Chiar și anul